

En hyldest til Jane Goodall

Jane Goodall, den banebrydende primatolog, der brød med konventionerne ved at leve blandt vilde chimpanser og blev en global stemme for medfølelse over for alle levende væsener, er død i en alder af 91 år. Hun døde den 1. oktober 2025 af naturlige årsager under en foredragsturné i Californien.

På et tidspunkt, hvor forskere typisk fjernede dyr fra deres levesteder for at studere dem i sterile laboratorier, valgte Goodall en anden vej. I 1960 gik hun ind i skovene i Gombe Stream, Tanzania, og trådte ind i chimpansernes verden på deres præmisser. Hun levede enkelt, tæt på jorden, og opnåede gradvist tillid fra de vilde væsener, hun lærte at kende – ikke som forsøgsobjekter, men som naboer, slægtninge og ligeværdige.

Hendes opdagelser – at chimpanser fremstiller og bruger værktøj, sørger over deres døde, udviser ømhed og grusomhed og lever i rige sociale netværk – forandrede videnskaben. Men mere end det bar hendes metode en udtalt åndelig sandhed: at dyr ikke er mindre værdige studieobjekter, men medskabninger med indre liv, værdighed og en del af tilværelsens hellige væv.

Goodall sagde ofte, at forståelse kræver empati lige så meget som intellekt. Denne overbevisning – at medfølelse er en form for viden – prægede hendes senere liv som naturfredningsforkæmper og fortaler. Hun grundlagde **Jane Goodall Institute** og ungdomsbewægelsen **Roots & Shoots**, hvor hun opfordrede nye generationer til at handle for at beskytte dyr, mennesker og planeten.

Hendes arv bidrog til at sikre nye beskyttelser og rettigheder for store aber i mange jurisdiktioner. Men måske var hendes største gave at genopvække en følelse af slægtskab med den levende verden i menneskeheden. Hun viste, at det at leve i harmoni med naturen ikke er en romantisk drøm, men et moralsk ansvar – en tanke, der genfindes i spirituelle traditioner og moralske filosofier, der ser dyr som hellige ledsagere på livets rejse.

Hendes hædersbevisninger var mange – hun blev udnævnt til **FN's fredsbudbringer**, modtog utallige internationale priser og inspirerede millioner gennem sine bøger og foredrag. Men hendes største ære er måske de utallige mennesker, der på grund af hende så i et dyrs øjne ikke "den anden", men en afspejling af den guddommelige gnist, vi deler.

Hun efterlader skove, der stadig ånder, chimpanser, der stadig er beskyttet, og et menneskeligt fællesskab, der for evigt er forandret af hendes mod, ydmyghed og vision om medfølelse. For at lære mere om hendes liv og støtte hendes arv, besøg

<https://janegoodall.org/>.